

ÓBUDAI EGYETEM

REJTŐ SÁNDOR KÖNNYŰIPARI
ÉS KÖRNYEZETMÉRNÖKI KAR

**HAZAI ÉS KÜLFÖLDI MODELLEK
A PROJEKTOKTATÁSBAN 2020**

Budapest, 2020. december 15.

KONFERENCIÁN ELHANGZOTT ELŐADÁSOK ABSZTRAKTJAI

PhD disszertációk a környezettudatosságért/”Lehrer-Förster-Tandem”

Prof. Dr. habil Kováts-Németh Mária

CSc egyetemi magántanár,
Környezetpedagógia doktori program kidolgozója és vezetője 2005-2018
(mianemeth22@gmail.com)

Kulcsszavak: környezetpedagógia, környezetpedagógia doktori program,

A természet és az ember kapcsolata rendkívül bonyolult viszony. A globális problémák körében nem tisztázott: hol ér véget a tudomány, és hol kezdődik az etika. A *környezetpedagógia és társtudományai* kihívásainak feltárására, vizsgálatára, értékelésére, a megoldások kimunkálására, gazdagítására 2010 decembere és 2020 tavasza között tíz kolléga vállalkozott és fejezte be tanulmányait sikeresen. Valamennyi disszertáció feltételezte a „legalább két tudományterületben” való alapos tájékozottságot, jártasságot.

Feladatunk, hogy segítsük elő a közös gondolkodást: hol a felelősség a mai világban: a tudományban, az oktatáspolitikában, a gazdaságban, netán az iskolában, a nevelésben? A kultúra ugyanis olyan új ismerteket rögzít, mely fenntartja az adott rendszert. Kedves Olvasó! Hol tévedünk? Miért nincs rend? Mi hiányzik ahhoz, hogy az adott társadalom felnőtt tagjai betartsák az alapvető viselkedési kultúrát a családban, az iskolában, abban a közösségben, ahol a szakmai életúttal kiteljesedhet/ne? Hogy lehet az, hogy egy hátrányos helyzettel rendelkező településen kiválóan működik az iskola, de nem úgy az önkormányzat? Ki veszi ezt észre? A volt „*Környezetpedagógia doktori program*” kutatója a vizsgálati során, mert egy település vizsgálata, a „társadalom leképezése,” a társadalmi gyakorlat csak összefüggéseiben, az egész egységében értelmezhető. S csak ez segíthet ahhoz, hogy az alapvető értékek, célkitűzések megvalósításában egy nyelven beszéljünk gazdag kultúrával rendelkező hazánkban.

Elhatározástól a tehetetlenségig: fenntarthatóság a társadalom, a gazdaság és a politika fogságában

Prof. Em. Dr. Mátyás Csaba
em. egy. tanár, az MTA r. tagja

Soproni Egyetem, Erdőmérnöki Kar, Környezet és Földtudományi Intézet,
NEESPI Délkelet-Európai Klímahatás-kutató Központ
e-mail: matyas.csaba@uni-sopron.hu

Kulcsszavak: természettudományi műveltség, globális rendszerek, klímakrízis, társadalmi berendezkedés, paradigma-váltás

Világképünk elkülöníti az embert a többi élőlénytől és élettelen környezetétől; a közbeszédben a „környezet” és a „fenntarthatóság” tartalmi elemei mind az emberi társadalommal függenek össze. A fenntarthatóság fogalmi körén belül a *klímakrízis* nem jelenik meg, mint közvetlen jövőnk legsúlyosabb és halaszthatatlan kérdése. A cselekvés sürgőssége lokális kezdeményezésekkel (hulladékgyűjtés, faültetés) népszerűsíthető ugyan, de ez nem könnyíti meg a ráébresztést a globális rendszer gondjaira.

Gazdasági rendünk döntéseit a rövid távú költség-haszon elemzés alapján várható előnyök határozzák meg. A cselekvési (beruházási) prioritás eldöntésénél ez elsődleges szempont. Ebbe a számításba nem illeszkedik a fenntarthatóság és az életet fenntartó környezet kímélete, azt a térség- és iparfejlesztés, a mértéktelen területfoglalás közgazdasági érvei felülírják, és ezt „fejlődés”-ként értékeljük.

A technizálódás és az urbanizáció bűvköre az embert szeparálta a valós természeti kontaktustól (a kirándulás nem az), és növelte a fogékonyságot a naiv rendszermagyarázatokra és összeesküvés-elméletekre. A véleményalkotók, politikusok legtöbbször jogász, közgazdász, politológus; hiánycikk a természettudományi műveltség. Egyre inkább az „intuáció” és az áltudomány foglalja el a helyét. A változástól való félelem, a pszichikai háritás és a rövidtávú előnyök keresése a társadalmat és annak tükrét, a politikát csapdába terelik, ezt igazolja a fenntarthatósági kezdeményezések eredménytelensége.

Van remény a tehetetlenség leküzdésére, ezt a korona-vírus krízis kezelésének tapasztalatai erősítik meg. Most váratlan közmegegyezéssel, egy új rendező elv írta felül a gazdasági, a politikai és a társadalmi érdekeket. A krízis-kezelés mintájára a gazdasági-politikai rend is irányt vehet egy új világkép felé, de ehhez a környezettudatos választópolgárok akarata szükséges. Fontos szerepet kell, hogy kapjon ebben az oktatás, mert csak a társadalmi berendezkedés változása biztosíthatja az élhető jövő feltételeit *a fiatalság számára*. Alapvető feladat a természettudományos műveltség erősítése, az élő és élettelen rendszerek működésének, és benne az ember ökológiai helyének megértése (*mik a valódi ÉLET-feltételek?*) és a tudomány iránti bizalom helyreállítása. Ehhez a környezet- és a fenntarthatóság-pedagógia eszközeire nagy szükség van, az *óvóképzéstől a felsőfokú tanulmányokig*. Az MTA legújabb kezdeményezése, a Középiskolai Alumni Program ezt kívánja megerősíteni.

Környezetpszichológiai fenntarthatóság az épített és a természeti környezetben: ember-környezet tranzakció szemléletű projektjeink

Prof. Dr. Dúll Andrea

ELTE-PPK, Pszichológiai Intézet, Szervezet- és Környezetpszichológia Tanszék, Budapest,
Magyarország, dull.andrea@ppk.elte.hu

Kulcsszavak: környezetpszichológia, ember-környezet tranzakció, team-munka, projekt

2020. áprilisában jött létre az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karán (PPK) az Ember-Környezet Tranzakció Intézet (EKTI) Dúll Andrea egyetemi tanár vezetésével. Az EKTI mind szakmai szemléletét, mind működését tekintve a PPK innovatív intézete. Szakmai identitásunkat tekintve környezetpszichológiával foglalkozunk, amelynek lényege, hogy az emberi működéseket azok épített/természeti/virtuális környezeti kontextusában vizsgálja, vagyis az ember-környezet tranzakciót kutatjuk. Újító szemlélet jellemez bennünket abban a tekintetben is, hogy az egyetemi oktatás és a tudományos kutatás / módszertani munka mellett a gyakorlati projektekből való részvételt is kiemelten fontosnak tartjuk, sőt, tulajdonképpen a projektek fogják össze kutatásaink és oktatási tevékenységünk nagy részét. Fontos számunkra a transzdiszciplináris team-munka: szakértői csoportjainkban a környezetpszichológusokkal együtt építész, vizuáliskommunikáció-kutató, tanár, és az adott aktuális témához kapcsolódóan közgazdász, orvos, szociológus vagy más szakmai képviselője is dolgozik. A transzdiszciplináris projektekből való működés fontos jellemzője a környezetpszichológiai értelemben vett fenntarthatósági szemléletnek, amely az EKTI alapfilozófiáját jelenti. Az előadásban néhány kutatás-oktatás-projekt példán keresztül kerül bemutatásra az ember és környezete tranzakcionális kapcsolata.

A projektoktatás egyik pillére: A természet lényegi megismertetése a terepen

Dr. Berki Imre

Soproni Egyetem, Erdőmérnöki Kar, Környezet és Földtudományi Intézet, Ökológiai és Bioklimatológiai Intézeti Tanszék,
berki.imre@uni-sopron.hu

A természetudományos tantárgyak iránti érdeklődés és oktatásuk köztudottan válságban van, annak ellenére, hogy korunkban „új típusú” globális problémák fenyegetik a Földet és az emberiséget (klímaváltozás, biodiverzitás csökkenés, tengerek elszennyeződése, világjárvány stb.). A természettudományos tantárgyak oktatásának egyik hiányossága, hogy még ma sem eléggé interdiszciplináris. Másrészt még mindig hangsúlyosabb a lexikális ismeretközlés, mint a légyegi összefüggések megvilágítása. Mindkét hiányosságon sokat javítana, ha több lenne a terepi oktatás. A természetben számos száraz tantermi ismeret élményszerűvé tehető:

- Eredeti helyülön tanulmányozhatók a kőzetek, a talajképződés folyamatai, könnyen érthetővé tehető a periódusos rendszer (kémia).
- Az adott időjárási helyzet, a mikroklíma megtapasztalásával számos fizikai törvény, folyamat demonstrálható (fizika).
- Testközelből mutatható be a növény-, és állatvilág (biológia, ökológia).
- Az illető táj bemutatásával kialakítható az a komplex természetföldrajzi szemléletmód, amely alapja pl. a környezet- és természetvédelemnek is (földrajz).

A természet lényegi bemutatásával a tanulók (és oktatóik) választ tudnak adni olyan „hétköznapi” kérdésekre, hogy pl. miért az oxigén a földkéreg legfontosabb eleme, miért sós a tenger, miért él hazánkban tízszer annyi horgász, mint vadász, pedig erdőterületeink nagysága tízszer akkora, mint a vízfelületeké.

Félő, hogy a pandémia miatt kényszerűen az online térbe került oktatás még inkább hozzászoktatja a fiatalokat és a tanáraikat, hogy virtuálisan szerezzenek ismereteket, és nem a valóságos természetben járva mutassák be annak jelenségeit, lényegi folyamait.

Projektoktatás a fenntarthatóság pedagógiájában - elméleti háttér és gyakorlati lehetőségek

Dr. Varga Attila

ELTE-PPK Ember–Környezet Tranzakció Intézet, Budapest, Magyarország,
varga.attila@ppk.elte.hu

Kulcsszavak: projektoktatás, fenntarthatóság pedagógiája, motiváció, interdiszciplinaritás, Fenntarthatósági Témahét, ökoiskolák

A projektoktatás több szempontból is kiemelkedő jelentőségű oktatási módszer a fenntarthatóság pedagógiája számára. A cikk első felében a projektoktatás és a fenntarthatóság pedagógiája közötti kapcsolat kerül bemutatásra három szempontból: a projektoktatás hatása a diákok tanulási motivációjára, a projektoktatás híd szerepe az oktatás és a valós élet között és a projektoktatás interdiszciplináris jellege. A fenntarthatóság pedagógiájának egyik legnagyobb kihívása a diákok motivációjának megteremtése a fenntarthatóságot veszélyeztető környezeti problémákkal kapcsolatos cselekvések irányába. Annak ellenére, hogy a diákok környezettel kapcsolatos érzelmei általában a közömbösnél valamivel pozitívabbak, mégis viszonylag kevés környezettudatos viselkedést mutatnak (pl. Kónya 2018). A környezeti kérdésekkel kapcsolatos oktatási projektek tehát épp ezt a hiányzó motivációs láncszemet biztosítják a fenntarthatóság pedagógiája számára. E motivációt hatványozhatja, ha a használt projektek nem maradnak meg az iskola falain belül, hanem a helyi környezet, a helyi közösség valós problémáival, valók környezeti értékeinek megóvásával foglalkoznak. Mindezen, motiváló, a valós élethez kapcsolódó projektek a természetüknél fogva szinte mindig több tantárgyhoz, több tudományterülethez kapcsolódnak, így biztosítva a fenntarthatóság pedagógiájában különösen fontos interdiszciplinaritást is. Az elméleti bevezetőt követően a projektoktatásnak a fenntarthatóságra nevelésben betöltött gyakorlati lehetőségeit vázolja a cikk, különös tekintettel az ökoiskolák munkájára és a Fenntarthatósági Témahétre. Az ökoiskolák két évtizede vannak jelen a magyar oktatási rendszerben, és képviselik a fenntarthatóság pedagógiájának egész intézményes szemléletét, melynek integráns része a projektpedagógia iskolai alkalmazása is. A Fenntarthatósági Témahét programjai 2016 óta támogatják sokszínűen a magyar iskolák fenntarthatóságra nevelési munkáját, többek között projektoktatási módszerek népszerűsítésével is.

Projektpedagógia, fenntarthatóság és pályaeorientáció az Innova kutatás tükrében

Dr. Pálvölgyi Lajos

Eötvös Loránd Tudományegyetem PPK Felsőoktatás- és Innovációkutató Csoport
Budapest, Magyarország (lajos@projecon.hu)

Kulcsszavak: projektpedagógia, projektalapú tanulás, fenntarthatóság pedagógiája, életúttámogató pályaeorientáció, Innova kutatás

Az előadás három terület, a projektalapú tanulás, az életúttámogató pályaeorientáció, valamint a fenntarthatóság pedagógiája összefüggéseinek áttekintésével indul, különös tekintettel arra, hogy az előbbi kettő miként segítheti az utóbbit. A kapcsolódó empirikus elemzés az Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar Neveléstudományi Intézetében a „Helyi-intézményi oktatási innovációk keletkezése, terjedése és rendszerformáló hatása” címmel folyó (OTKA/NKFIH 115857 számú) Innova kutatás egyes adatainak feldolgozására épül. A 2016. évi (N = 4853) és a 2018. évi (N=2042) nagymintás adatfelvételek szervezeti vezetőknek szóló kérdőívének adatai, valamint kapcsolódó esettanulmányok alapján arra keresi a választ, hogy miként jelenik meg az előadás témáját képező három terület a közoktatás és a felsőoktatás intézményeinek innovatív gyakorlatában, és milyen jó megoldások azonosíthatók. Az esettanulmányok alapján részletesebben kitér néhány követhető jó gyakorlat bemutatására. Az elemzés rávilágít arra is, hogy miként jellemezhetők a rendelkezésre álló adatok tükrében azon közoktatási illetve felsőoktatási intézmények, amelyek a három terület valamelyikén (esetleg ezeket összekapcsolva) innovatív jó gyakorlatokat alakítottak ki, figyelemmel az intézmények innovációs és szervezeti jellemzőire, valamint térségi eloszlására is.

Digitális eszközök és fenntarthatóság a természettudományok oktatásában

Dr. Németh László

ELTE BDPK Kémiai tanszék Szombathely, Magyarország, nemeth.laszlo@sek.elte.hu

mobileszközök, elektronikus jegyzőkönyv, fenntarthatóság, okostelefon a terepi vizsgálatokban, projektoktatás

A cikkben ismertetek néhány próbálkozást, amelyeknek *célja* a természettudományok iránti érdeklődés felkeltése, fenntartása, a digitalizáció, valamint a fenntarthatósági szemlélet kialakítása, a természettel és a társadalmi közösségekkel egységben élő, új viselkedéskultúra létrehozása.

Témakörök: Természet Kalendárium projekt – *mobiletelefonos vetélkedők* – közép- és általános iskolás diákok részére. Laborgyakorlatok, terepi mérések, terepgyakorlatok *elektronikus jegyzőkönyvek készítése* - tanítóképzés, kémia és környezettan módszertani képzés során. *Kisfilmek, bemutatók* készítése projektmunkában – tanítóképzés, kémia és környezettan módszertani képzés során. Mobileszközök használata a terepi oktatásban, projektmunkák – *virtuális tanösvény, játék stb. létrehozása* – tanítóképzés, természettudományi gyakorlatok képzésben. A felhasznált alkalmazások rövid ismertetése és néhány a hallgatók által készített munka bemutatása.

A Természet Kalendárium projekt egy digitális kalendárium létrehozását szeretné megvalósítani. A 21. század modern eszközeit, az okostelefont, a tabletet, a világhálót kihasználva elektronikus adatgyűjtést, adatbázis építés lehetőségét kínálja fel. A fiatalok mobiletelefonok, a digitális média és a közösségi oldalak iránti érdeklődését próbálja kihasználni környezetük, a körülöttük lévő természet megismertetésére. A természet megfigyelésére, az egyén aktív részvételére ösztönöz, a felfedezés örömeivel segíti elő a megismerést, a játékos alkotó rögzítéssel az adatgyűjtést.

Elektronikus jegyzőkönyvek tartalma: Előzetes felkészülés, szaktantárgy elméleti alapok. Hasonló kísérletek, mérések bemutatók keresése az interneten, elérhetőség megadása, ismertetése, értékelése. Szükséges eszközök, anyagok és a kísérleti összeállítás bemutatása – fénykép, filmfelvétel segítségével. Kísérlet, mérés jellemzése, megfigyelési szempontok leírása, az elvégzett kísérlet bemutatása – videofelvétel, vagy fényképek és PowerPoint bemutató segítségével. Kísérleti tapasztalatok, magyarázat, egyéb megjegyzések stb.

A cikk írásakor a középiskolákban és a felsőoktatásban távolléti oktatás folyik a koronavírus miatt. Az újrainduló „hagyományos” iskolai oktatás várhatóan számos tapasztalattal lesz gazdagabb a digitalizáció és az alkalmazható oktatási módszerek területén.

KONFERENCIA RÉSZTVEVŐK ABSZTRAKTJAI

Helyidentitás projekt a magyar, mint idegen nyelv tanításában

Barátka Agnieszka

A Waclaw Felczak Lengyel-Magyar Együtműködési Intézet – Varsói Tudományegyetem,
Modern Filológiai Kar, Magyar Tanszék
abaratka@gmail.com

Kulcsszavak: helyidentitás, projektterv, magyar, mint idegen nyelv

Köztudott, hogy a magyar-lengyel kapcsolatok majdnem egyidősek a magyar nép Kárpát-medencei történetével. A magyarokat és lengyeleket összekötő ezeréves barátság sokféleképpen nyilvánul mostanában, pl. mind Magyarországon, mind Lengyelországban sokan emlegetik azt a közmondást, mely mondanivalójának megfelelően a lengyel és a magyar két jó barát. Párhuzamosan mindkét ország több városaiban, kisebb-nagyobb településeiben találjuk szemben magunkat a magyar/lengyel vonatkozással, illetve magyar-lengyel barátságot idéző emlékhelyekkel. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy 2007 óta évente ünnepeljük a Magyar-lengyel barátság napját is (március 23.). Ráadásul Lengyelországban, ahol nincs számottevő magyar kisebbség, három egyetemi hungarológiai központ is létezik, és így három önálló egyetemi magyar szak is működik: a varsói (1952 óta), a krakkói (1989 óta) és a poznaí (1992 óta). Hasonlóan több magyarországi egyetemen is működik önálló lengyel szak, illetve minor szak: az ELTE-n, a PPTE-n és a DE-n, valamint a lengyel nyelvoktatás: a PTE-n és a SZTE-n.

A magyar nyelvtanítás intézményesített keretek között nagy múltra tekint vissza Lengyelországban. A felsőoktatásban folytatott magyar mint idegen nyelv tanításán kívül manapság a Waclaw Felczak Lengyel-Magyar Együtműködési Intézet kezdeményezésének köszönhetően és az Intézet finanszírozásával több lengyelországi általános és középiskolában is folyik a magyar mint idegen nyelv oktatása: a 2019/2020-as tanév második félévében mindegy kétszáz iskolás vett részt a fakultatív magyarórákon Varsóban, Krakkóban, Przemysłben, Jarosławban, Tomaszów Lubelskiben és Lubaczówban, a 2020/2021-es tanévben is körülbelül ugyanannyian folytatják, illetve elkezdték a magyar nyelvvel való kalandját.

Tanulmányomban először ki szeretnék térni a lengyelországi és közoktatási magyar, mint idegen nyelv tanulásának-tanításának jellegére, aztán a helyidentitás fogalmának kérdésére és helyére a magyar, mint idegen nyelv tanításában, és utána konkrét projektterv leírásával bemutatom a helyidentitás lehetséges gyakorlati szerepét a lengyel diákok magyar nyelvre való tanításában.

**A Komplex Természettudományos tantárgy egyéves
kísérleti oktatásának eredményei a Porpáczy Aladár Szakgimnáziumban a
2016/2017-es tanévben
*Fertő-táj a határ mentén projekt***

Bérczy Dóra Judit
Soproni Szakképzési Centrum Porpáczy Aladár Szakképző Iskolája
Fertőd, Madách sétány 2/D
szakovicsne.berczy.dora@gmail.com

Kulcsszavak: projekt, közoktatás, Fertő-táj. Komplex Természettudományos tantárgy

A tanulmányban bemutatásra kerül a 2016-ban bevezetésre került Komplex Természettudományos tantárgy. A szakgimnáziumokban 2016 szeptemberétől megszűnt a természettudományos tantárgyak oktatása. Szeptembertől csak az iskola profiljának megfelelő természettudományos tantárgyat oktatják tovább, azt viszont emelt óraszámban. A kezdő, kilencedik évfolyamon bevezetésre került egy alapozó tantárgy, a Komplex természettudományos tantárgy. Feladata, hogy az általános iskolában tanult természettudományos tantárgyakat összefogja, az élettel kapcsolatba hozza. A diákok lássák az eddig tanultak alkalmazhatóságát a mindennapi életük során is. A megtanult biológiai, fizikai, stb. szabályok, állítások ezáltal a tantárgy által kezdjenek el élni. A Komplex természettudományos tantárgyat javaslat szerint lehet szakmaspecifikusan oktatni. Így használható tudást kaphatnak a diákok az alapozó tantárgy oktatásával, amit a későbbi szakmai életük során képesek lesznek alkalmazni. Mivel a tantárgyhoz nem áll rendelkezésre tankönyv, ezért a tantárgyat oktató tanárnak kell kitalálnia a tanórakat a Kerettantervi ajánlás alapján.

Bemutatjuk, hogy az új tantárgy szakmaspecifikus kísérleti oktatása során milyen problémákkal kellett szembenézni év elején és év közben. Rámutatunk a megoldási lehetőségekre. Ezeket a lehetőségeket több kísérlet után javasoljuk, amelyek az adott helyszínen eredményes oktatáshoz vezettek. A kísérleti év alatt a projektoktatást alkalmaztuk. Bemutatjuk a tantárgy és a projektoktatás párhuzamosságát és lehetőségeit az iskolai oktatás keretei között. Ismertetjük, hogyan lehet az Erdőpedagógia projekt modellt alkalmazni a Fertő-tájra. Közzétesszük a tanári tapasztalatokat, a szervezési módokat, szervezési feladatokat, munkamódszereket a tanév folyamáról. Betekintést nyerünk az órákra való felkészülésekről. A kísérletben részt vevő néhány diák év végi véleményét is olvashatják. A Komplex Természettudományos tantárgy kísérletét év végi konferencia követte. A konferencián a diákok mutatták be egy-egy általuk választott téma kapcsán, hogy mit tanultak az év során. A konferencia szakmai értékéről a meghívott vendégek is elmondták véleményüket.

A Komplex természettudományos tantárgy valamennyi szakma alapozó tantárgya, melyet igazán hasznosan szakmaspecifikusan ajánlott oktatni. Ehhez nyújt segítséget a Fertő-táj a határ mentén projekt és az Erdőpedagógia projekt modellek.

A művészet egy megbízható, emberi értékekre hangoló belső iránytű

Borbély Károly
Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Kar

Az alkotó lelke tisztán kicsendül minden alkotásból, mégpedig úgy, hogy valami egyetemes magaslatba emelkedik mondanivalójával. Kiárad belőle a szeretet. Szóval valami mélységes emberi tartalmak sűrűsödnek itt az anyagban és egyszerűen, kevéssel érzékeltetnek végtelen gazdagságot.

A művész lelkében a Teremtő érintése szenteli meg az érzést, hogy aztán a kéz híven átadja azt az élettelen anyagnak, a szív vezette ész felügyeletével. Az igazi műalkotás születése mindenkor a természet csodás rendje előtti tisztelgés nagy ünnepe. A művész élete, szenvedései és öröme, zárkózottan is feltárulkozó világa korának színbe, formába kódolt érzelmi lenyomata. Elrendelt sorsa és küldetése, hogy műveiben tovább éljen és lelkének teljes kincstárát az utókornak adja alkotásaiban. Nem számol vele, hogy kell-e majd valakinek. Csak adja.

Innovatív hallgatói kompetenciafejlesztés gyakorlata a Széchenyi István Egyetemen

Dr. Buruzs Adrienn egyetemi docens, Dr. Kurucz Attila tanszékvezető egyetemi docens
Széchenyi István Egyetem Audi Hungaria Járműmérnöki Kar, Környezetmérnöki Tanszék,
Győr, Magyarország buruzs@ga.sze.hu
Széchenyi István Egyetem Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar, Marketing és Menedzsment
Tanszék, Győr, Magyarország kurucz.attila@ga.sze.hu

Kompetencia-fejlesztés, ipari együttműködés, projekt módszertan, innováció.

A Hallgatói Innovációs Projektek (HIP) Program koncepciójának lényege, hogy az egyetem és vállalkozások közös projekteket vezetnek, ahol hallgatók dolgoznak innovációs ötleteken. Ezzel projektgyakorlatot szereznek a diákok, és friss gondolatokat és ötleteket a vállalkozások. Az egyetem társadalmi kapcsolatait erősítve integrált része lesz a helyi ökoszisztémának, továbbá megtartja oktató tevékenységét is.

A HIP alapelvét képezi, hogy különböző szakokról érkező hallgatókat 4-5 fős multidiszciplináris csapatokba szervezzük, és így dolgoznak együtt a külső partnerek által kitűzött fejlesztési feladatokon, mentoroktatók segítségével.

A hallgatók és a mentorok minden félév elején, a projektek indulásakor módszertani felkészítő tréningen vesznek részt.

A csapatokra ezután kb. három hónapnyi intenzív munka vár, melynek első lépcsőfoka a céglátogatás, esetleg csapatépítő rendezvény, mely a delegált céges szakemberrel történő rendszeres találkozást, kommunikációt segíti elő. A hallgatók munkáját az egyetemi mentorok segítik, akik a hetente zajló csapatmegbeszéléseken részt vesznek és észrevételeikkel, tapasztalataikkal segítik a csapatok munkáját. Az oktatók szerepe a tanácsadás és a szakmai háttér biztosítása, de a csapatot, a hallgatók közül kiválasztott csapatvezető irányítja. A csapatvezető fő feladata az összetartás, a megfelelő kommunikáció kialakítása a vállalati, egyetemi képviselők és a hallgatók között, valamint a szükséges projektmenedzsment-dokumentáció folyamatos készítése mellett a céges látogatások egyeztetése a vizsgált partnerszervezetnél.

A projekt fő célkitűzése egy összegző tanulmány megírása, összefoglalva a vállalati problémát, a kutatási tevékenységeket és a megoldáshoz szükséges javaslatcsomagot. A záró prezentáció a projekt végső fázisaként lehetőséget ad az elért eredmények értékelésére és prezentálására a projekt belső és külső érintettjei felé. A záró prezentációkat követően a projekt folyamat World Café módszerrel zárul, mely segít a HIP szervezőinek a résztvevők tapasztalatainak összegzésében és a program további tökéletesítésében.

Ennek a sikernek a logikáját és közel 4 féléves tapasztalatait foglaljuk össze. Célunk, hogy a projekt alapú oktatási formákhoz újabb modellt mutassunk be, illetve szeretnénk összegezni egy adott gyakorlat tanulságait.

A Gyártóberendezések és rendszerek tantárgy projekt alapú távoktatása – tapasztalatok

Dr. Czifra György; Hervay Péter; Varró Csaba
Óbudai Egyetem, Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Kar,
Anyag és Gyártástudományi Intézet

Kulcsszavak: projekt, tervezés, Gantt-diagram, távoktatás, koronavírus

Nagy energiával és felbuzdulva az eddigi sikereken indítottuk a 2019/2020 akadémiai év második félévét. Mindent előkészítettünk, kicsit módosítottunk a projektfeladaton. A munka szervezésén csak finomítottunk, viszont a feladatok sokszínűbbek, érdekesebbek lettek. Varró Csaba kolléga a saját szakmai tapasztalatából kiindulva dolgozta ki a megoldandó projekteket, amelyek valós megoldott feladatokra támaszkodtak. A félév kiválóan indult, ám a mindenkit letaglózó vírus megjelenése nagyon megkeverte a szépen leosztott kártyalapokat. A személyes jelenlétet kizáró határozat megjelenése után egy héttel készen álltunk a projektek távoktatásban történő levezetésére. A félévet sikerült kiválóan teljesíteni, az eredmények felülmúlták a várakozásokat. Bebizonyosodott, hogy megfelelő előkészítéssel, gondos szervezéssel meg lehet valósítani még egy nehéz, nagy odafigyelést és csoportmunkát kívánó tárgy hatékony oktatását is. A folyó félévet már sajnos eleve távoktatással kellett kezdenünk, melynek oka a határok lezárása volt. Ez a körülmény, valamint kollégánk fenyegetett korcsoportba tartozása lehetetlenné tette a személyes részvételt. A félévet tehát a már bevált elektronikus platformokon indítottuk, így is fejezzük be, remélhetőleg ismét kiváló eredménnyel.

A hibrid és tisztán távoktatásban folyó munka tapasztalatait, örömeit és nehézségeit szeretnénk megosztani az érdeklődőkkel. Első lépésben csak egy szóbeli ismertetésre gondoltunk, de a közeli jövőben a félév lezárása és a kérdőíves felmérés kiértékelése után egy bővebb publikációban fogjuk megosztani tapasztalatainkat minden kedves érdeklődővel.

Friss diplomások versenyképességének fejlesztése komplex képzési programmal

Fenyősi Zoltán

IPMA B program menedzser

Faktivitás Kft., Magyarország, 1124 Budapest, Sashegyi út 18. e-mail: zfenyosi@gmail.com

Kulcsszavak: versenyképesség, projekt portfólió menedzsment, kulcs kompetenciák, komplex fejlesztés

Az elmúlt évek során jelentős mértékben megváltozott az egyetemek, azon belül az egyetemi oktatók szerepe a piacképes szakemberek képzésében, mely az egyetemi hallgatók személetében és „tudásszomjában” is radikális átalakulást kényszerít ki.

A korszerű képzési program elkészítéséhez jó lenne megismerni a friss diplomások versenyképességi kompetenciáira vonatkozó munkaadói elvárásokat, de erre sajnos egyre kisebb az esély.

Előadásomban az általam kidolgozott modellel a megújuló egyetemi képzés három kulcsterületének integrált tervezését mutatom be, melyet a fiam számára egy angol egyetemen folytatott tanulmányainak megtervezéséhez készítettem.

1. A B.Sc. szintű egyetemi képzési program értelmezése és megtervezése 3 éves személyes projektként, azaz az előre nem definiált versenyképességi kulcskompetenciák maximalizálása.
2. Ma már elengedhetetlen az oktatási programhoz kapcsolódó kiegészítő fejlesztési területek meghatározása, mint például a társ egyetemek távoktatási lehetőségeinek kihasználása, a kutatás-fejlesztési projektekből való részvétel, a gyakornoki munka és a kisebb üzleti megbízások vállalása.
3. A versenyképességet legerősebben meghatározó személyes kompetenciák fejlesztése kulcskérdés a munkaadóknál, ehhez a területhez tartozik a sportolás, a társadalmi-szociális kapcsolati háló építése, a rendszeres önkéntesi munka, a művészetek, és ha még marad idő, akkor a buli is.

Alapkérdés, hogy milyen tudásszomjjal rendelkezzen a hallgató, mi szerepeljen a prioritási listáján, továbbá mennyi idő jusson ezekre a napi 24 órából.

Az előrehaladást a trimeszterekhez rögzített mérföldköveknél mértük, melyre az éves kiértékelés épült. A nyári gyakornoki munka után elvégeztük a megszerzett kompetenciák leltározását és frissítését, majd következett a következő képzési időszak tervezése. A három éves ciklus a záró dolgozat elkészítésével ért véget, a kiérdemelt diplomával, elkészültek a referenciák, végül megkezdődött az álláskeresés. Ma már azt is tudjuk, hogy a diploma megnevezése és eredménye ma már nem versenyképességi sikerkritérium, hanem csak belépési feltétel.

A három legfontosabb tanulság:

Kritikus belépési pont az érkezési kompetencia készlet, mit hoz otthonról a hallgató?

Hogyan tanul, mennyire képes folyamatos nyomás alatt teljesíteni a bizonytalan és állandóan változó környezetben?

A kritikus sikertényező az elkötelezett, teljesítő képes és motivált hallgató (grit).

Kalandra fel! Jó haladatot!

„A földalatti vizek városa” Egy tudományos ismeretterjesztő film készítésének projektje

Gógh Zsolt, Kullai-Papp Andrea
Budapesti Műszaki Szakképzési Centrum
Petrik Lajos Két Tanítási Nyelvű Technikuma
zsgogh@gmail.com, paaejt@gmail.com

Kulcsszavak: Óbuda, Aquincum, felszínalatti vizek, áramlási modell, tudományos ismeretterjesztés

„ – A napi munka után fejemet az üvegnek döntve bámulok ki a távolsági busz ablakán. Február eleje van, a hőmérő mínuszban jár már több napja. Kíváncsian figyelem a buszmegálló mögötti mélyedésben a vizet, hogy hogy nem fagyott be...? Ez valami forrás? Langyos forrás lehet?

-Megvan! Hát persze, Óbudán vagyok! Nem is, inkább Aquincumban, a vizek városában!”

Tartalmát tekintve így indul az a filmkockákra kerülő kutatás, amelyet környezetvédő szakos középiskolás diákjainkkal kívánunk megvalósítani. Az izgalmasan szerkesztett történet egy nyáron tündérrózsákkal pompázó, kicsinyke óbudai forrástó vízvizsgálatának tudományos kutatását örökíti meg, amelyben a kémiai, biológiai elemzések mellett megelevenedik egy középkori malom, de maga Aquincum városa is. Ráadásul a feltárult titkok csak a beavatottaknak mutatkoznak meg, hiszen egyébként egy főútvonal közvetlen szomszédságában, illetve egy gyártelepen zajlik a nyomozás.

A készülő filmben az életszerű terepi-, műhely- és laborjelenetek mellett, riport epizódok, animációs magyarázatok, régi térkép- és fényképrészletek, drón felvételek segítik a nézőt „környezeti nyomozóvá” válni.

Tanulmányunkban a probléma- és kutatásalapú oktatás gyakorlatban felmerülő lépcsőfokait kívánjuk bemutatni, amelyeket projekt szervezésben valósítunk meg. A néhány hónap alatt elkészülő film pedig valódi hiányt szeretne pótolni: a közvélemény „romantikus” elképzeléseivel szemben a környezetvédelem, mint szakma valódi arcát akarja bemutatni.

Agilis Kutatócsoport létrehozása - Kihívások és megoldások

Ilyés Enikő - PhD hallgató

ELTE, Informatikai Kar, Programozáselmélet és Szoftvertchnológiai Tanszék, Budapest,
Magyarország – ilyese@inf.elte.hu

Kulcsszavak: agilis, kutatócsoport, munkaszervezés

Az Agilis Kutatócsoport 2019-ben alapult meg a ELTE Informatikai Karán.

Az alapítást indokolta, hogy az agilitás divatos témakör, kiaknázatlan kérdésekkel, illetve kutatócsoportban dolgozni a témán eredményesebb. A csoport létrehozása a kutatói utánpótlást is támogatni kívánta.

A cikk 7 pontban mutatja be, hogy milyen kihívások jelentkeztek az Agilis Kutatócsoport alapítása során. Elsősorban kihívás volt olyan küldetésnyilatkozatának megfogalmazása, mely kellően fókuszált és mégis kellően tág ahhoz, hogy minden kutató hallgató megtalálja a számára motiváló feladatot. A következő lépés a hallgatók toborzása volt, annak a módszernek a kialakítása, mellyel a megfelelő csapat összeállhat. Harmadik nehézségként jelentkezett az egyes csapat tagok ellátása személyre szabott kutatási feladatokkal, különösen a kellő adat beszerzési terepek biztosítása mellett. Ezt követte a működést segítő eszköz igények összegyűjtés, például külső és belső kommunikációs eszközök, részeredmények tárolására alkalmas eszközök, stb. Miután az igényfelmérés megtörtént, szükség volt konkrét szoftver eszközök kiválasztására is. Az információk megfelelő rendszerezése ugyancsak bonyolult feladatnak bizonyult, többszörös újragondolást is igényelt. Végezetül a munka menetrendjének kialakítása következett, kezdve a találkozók időpontjától, a találkozók menetén keresztül, a találkozók közötti munkavégzésig.

Említés esik a különböző emberközpontú kihívásokról is, mint például: hogyan tartsuk meg a kezdeti lelkesedést a hallgatókban; melyek a rokon kutatási témák kiosztásának előnyei és hátrányai; hogyan kezeljük a csoportba érkező és távozó hallgatókat; hogyan váljunk hiteles agilis csapatná és gyakoroljuk a nyitottság, elköteleződés, bátorság, fókusz, tisztelet értékeket; hogyan kezeljük a COVID19 okozta kihívásokat stb.

Az olvasó láthat egy példát arra, hogyan lehet mindezeket a kihívásokat kezelni egy kutatócsoport esetében, valamint egy naplózott visszatekintőből megtudhatja, hogy milyen továbbfejlesztési lehetőségek merülnek fel.

A projektszemponitú oktatás lehetőségei a Kiscelli-Doberdó tanösvény példáján

Kovács Richárd Csaba, Demény Krisztina

Óbudai Egyetem, Rejtő Sándor Könnýűipari és Környezetmérnöki Kar, Környezetmérnöki és Természettudományi Intézet,
kovacs.richard.csaba@gmail.com, demeny.krisztina@rkk.uni-obuda.hu

Kulcsszavak: tanösvény, projektpedagógia, környezeti nevelés

A környezeti nevelés megvalósításának lehetséges módszere a projektszemponitú oktatás, mely lehetővé teszi a gyakorlatorientált és csoportos ismeretátadást, melyet a Kiscelli-Doberdó tanösvény példáján ismertetünk. Elkészültét követően a tanösvény fenntartója az Óbudai Egyetem, tulajdonosa pedig Budapest III. kerülete (Óbuda, Békásmegyér). A főbb jellemzői közül kiemelendő, hogy nem kizárólag a hagyományos táblás tanösvény jellegzetességeit mutatja, hanem kiegészül a kor elvárásainak megfelelő online háttérfelülettel, mely a területre kihelyezett karókon található QR-kódokkal érhető el. Az állomások fele kizárólag webes felületen tekinthető meg, mely egyrészt költséghatékonysági szempontból előnyös, másrészt nagyobb interaktivitást tesz lehetővé, ill. egyszerűbb és gyorsabb fejleszthetőséget biztosít.

A tanösvény elsődleges feladata a környezeti szemponitú nevelés elősegítése. A legtöbb ponton a befogadhatóság kedvéért mindezt történeti térképek és a jelenlegi állapot összevetésével tesszük szemléletessé, melynek során a látogatók szembesülhetnek azzal, hogy néhány emberöltő alatt mekkora változást eredményeznek az antropogén hatások.

Mindazonáltal a kiépített tanösvény bárki számára elérhető és befogadható. Ide tartoznak az Óbudai Egyetem környezetmérnök BSc szakos hallgatói is. A különféle állomások számos tantárgy keretein belül nyújthatnak lehetőséget arra, hogy a hallgatók ne csak elméleti, hanem szélesebb körű gyakorlati tudásra is szert tegyenek. Jelen tanulmány arra fókuszál, hogy a tanösvény által prezentált természeti értékek vizsgálata hogyan valósítható meg a projektoktatás. A tanösvény területén található talajféleségek és kőzetek különféle talajtani és geológiai vizsgálatokhoz szolgáltathatnak megfelelő alapot. Növényteni vizsgálatok lebonyolítására, valamint a nem őshonos flóra vizsgálatára is alkalmas a helyszín. Az Egyetem campusától néhány méterre található Kápolna-forrás pedig vízminőségi vizsgálatok véghezvitelére ad lehetőséget.

Magyarságtudat formálásának lehetőségei diaszpórában élő gyermeknek tervezett projektben

Kövecsesné dr. Gósi Viktória egyetemi docens,
dr. Lampert Bálint adjunktus

Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Kar Tanár- és Tanítóképző Tanszék, Győr,
Magyarország
gosi.viktoria@sze.hu, lampert.balint@sze.hu

Kulcsszavak: projekt, magyarságtudat, diaszpóra, tábor, erdőpedagógia

Magyarország Barcelonai Főkonzulátusa és a Széchenyi István Egyetem 2019-ben negyedik alkalommal szervezett nyári tábort a Katalóniában élő magyar gyerekeknek. A tábor legfőbb célja a Katalóniában élő magyar gyerekek közösségének fejlesztése a magyar kultúra, irodalom, művészet, zene és a néphagyományok segítségével. A tábor neve a „Magyar tavasz” nevet kapta, mert a tábor programját a tavaszi jeles napok köré építettük fel. A programok során törekedtünk arra, hogy a táborozó gyerekek ismerjék meg a népi kultúránk értékeit, hagyományait, tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők munkásságát, eredményeit. Fontosnak tartottuk, hogy a tábori tevékenységeken keresztül alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, erősödjön a magyarságtudat érzése, továbbá erősödjön a magyar nyelv használata, fokozódjon bátorságuk, erősödjön önértékelésük a magyar nyelvhasználat során.

További célunk volt, hogy tanító és gyógyypedagógia szakos hallgatókat fel tudjuk készíteni a táboroztatási feladatokra, ezért már a programok tervezésébe is bevontuk azokat a kiválasztott hallgatókat, akik részt vehettek a tábori program megvalósításába is.

A tábor tervezése során olyan módszereket választottunk, melyek a mai digitális generáció oktatása során nagy jelentőséggel és hatékonysággal bírnak. Így a projektmódszert állítottuk a középpontba a kooperatív tanulási technikákkal, a szerepjátékokkal és a felfedezettő, játékos, munkáltató módszerekkel kiegészítve.

Publikációnkban szeretnénk bemutatni a tábori hét programjának tervezési folyamatát, illetve egy-egy program erejéig ismertetjük a tábor gyakorlati megvalósulását. A tábori projekt tartalmi tervezésének már az elején meghatároztunk több olyan témát, amelyeknek nem maradhatnak ki a hét programjából. Egyik ilyen volt a II. Rákóczi Ferenc évhez kapcsolódó irodalmi körök technikára építő program, a másik pedig a természet azon belüli is elsősorban az erdő témaköre, melyben az erdőpedagógia gazdag projektben szerzett tapasztalatainkat használtuk fel.

A mezőgazdasági és erdészeti tantárgyakhoz kapcsolódó projektoktatás lehetőségei az új szakképzési jogalkotás tükrében.

dr. Merkei Attila
szakmai tanár

KMASZC Fáy András Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium, Pécel
merkei.attila.gyorgy@gmail.com

Kulcsszavak: gyakorlati oktatás, projektoktatás, élménypedagógia,

Mint ahogy az agrárium is egy több területet magába foglaló multifunkcionális társadalmi-gazdasági tevékenység, úgy a szektor oktatóknak is rendkívül széleskörű ismeretekkel kell rendelkezniük. A mezőgazdaság, - szebben kifejezve - a föld megművelése, vagy tágabb értelemben az agrárgazdaság nem csupán termelési tevékenység, hanem életforma, kultúra, egészséghordozó, közösségteremtő, hagyomány, emberi kapcsolatok összessége. A föld, a kenyér, a megélhetés ősi idők óta összekapcsolt fogalmak, a magyarság érzelmi világában mindig többet jelentettek a pusztá termelésnél.

Dolgozatomban arra keresem a választ: vajon az új szakképzési törvény, és az annak nyomán kialakult új oktatásszervezési környezet alkalmasabb lehet-e a rendkívül széleskörű ismeretek közvetítésére, a végrehajtási rendeletek alapján végrehajtott szervezeti átalakítások alkalmasabbak-e a szektor által igényelt ismeretek elsajátítására, mint az elődei és erősödött-e az új rendszerben az élménypedagógia, és a projektpedagógia használatának lehetősége.

Az új magyar szakképzés a nemzetközi és az uniós tendenciákat követve a rendszerépítés, a standardizálás és a minőségbiztosítás irányába mozdult el annak érdekében, hogy minél jobban megadhatta a szakmai, tartalmi és gazdasági igényeket tükröző specialitások kiemelésének lehetőségét. A szakképzés megszervezésének jogi feltételeit 10 éven belül 3 ízben változtatták meg törvényi szinten.

Mind ezek ellenére általánosságban elmondható, hogy az agrárszakképzés helyzete az elmúlt években folyamatosan romlott. A mezőgazdasági szakmák iránti érdeklődés jelentősen csökkent. Ez a tendencia megfigyelhető a középfokú és a felsőfokú képzésben egyaránt, mely mögött a szakma komoly presztízs vesztesége is tapasztalható.

Általánossá vált, hogy a mezőgazdasági vállalkozások egyre kevesebb és kevesebb iskolázott! dolgozót igényelnek. A gyakorlati képzésre nyitott üzemek évről-évre egyre kevesebben vannak. Megfigyeléseim szerint a tanulók gyakorlati helyre kerülésében legerősebb motivációt a kapcsolat, az adott tanuló ismertsége jelenti, amely tendencia bizalomhiányt tükröz az oktatással kapcsolatosan.

A szakképzés jelenlegi átalakítása egyet jelent a képzésre fordított idő lerövidítésével, az előzetes tudás beszámításával, az e-learning oktatási anyagok kidolgozásával és a projektszerű vizsgáztatással. A jövőben a felnőtteknek nyújtott szakképzésben nem lesznek közismereti tárgyak. Az előző, igazolt végzettséget, -adott esetben- egy felmérést követően - még a külföldön szerzett tudást is beszámítják, a tételek tanulása helyett pedig a projekt-szemléletre, a tanuló által elkészített feladat bemutatására akarják helyezni a kimeneti minősítési hangsúlyt, tehát: a szakmát akarja tanítani és nem tantárgyat.

Zsonglörködés a hatékony tanulásért – új készségek elsajátítását ösztönző módszertan az Óbudai Egyetemen

Prokai Piroska, Pál-László Bendegúz

¹Óbudai Egyetem Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Kar, Médiatechnológiai Intézet, prokai.piroska@rkk.uni-obuda.hu

²Magyar Zsonglőr Egyesület, pal.laszlo.bendeguz@gmail.com

Kulcsszavak: zsonglörködés, tanulás-módszertan, tanulási hatékonyság növelése, készségfejlesztés, cirkuszpedagógia, neurológiai harmónia

A tanulást, mint folyamatot terhelt tevékenységgé alakította a klasszikus oktatási rendszer, amiben kiveszőben a valódi motiváció. A tanulás akkor hatékony, ha az ember azt minden idegsejtjével megéli. Nem a vizsgától, megmérettetéstől való félelem, hanem a megismerés vágya, maga az új készség elsajátításának öröme sarkallja fejlődésre. Az oktatás felzárkóztatásában fontos szerepe van a játékosításnak, és ez az a terület, ahol a cirkuszpedagógia bekapcsolódik a fejlesztésbe.

A „Zsonglörködés a hatékony tanuláshoz” kurzust már kétszer sikeresen zártuk az elmúlt két tanévben az „Óbudai Egyetem komplex intézményi fejlesztései a felsőfokú oktatás minőségének és hozzáférhetőségének együttes javítása érdekében” projekt részeként. A kurzust speciális igényekre szabtuk a felsőoktatásban való bennmaradást elősegítésére, a hallgatók tanulási motivációjának serkentésére, kari orientációtól, szakmai érdeklődési körtől, és elsősorban a hallgató tanulási nehézségeinek mértékétől függetlenül, támogatva a felsőoktatási esélyegyenlőséget.

A kurzus cirkuszpedagógiai módszerekkel fejleszti a hallgatók kognitív készségeit integrált módon. A cél, hogy a frontális oktatási formából kilépve, a saját tehetségüket felismerve, és csapatmunkára ösztönözve könnyebben beilleszkedjenek egy közösségbe. Nyissanak mások felé és a tanulási nehézségükkel, vagy motivációs akadályokkal megküzdjenek – ehhez képtelennek hitt kihívások elé állítjuk őket. A zsonglörködés tipikusan ilyen tevékenység, miközben megfelelő módszertannal könnyen elsajátítható. Megdolgoztatja a jobb és a bal agyfélteke közötti kommunikációs csatornákat, ezzel fejlesztve az idegrendszert. A kurzus során a cél a zsonglörködésnek a neurológiai harmónia és a tanulási hatékonyság növelésében játszott szerepének elméleti és gyakorlati megismerése, valamint a hallgatók önbizalmának és csapatmunkájának fejlesztése.

Ennek érdekében a kurzus során megoldandó feladat volt, hogy a félévben az elméleti, valamint a gyakorlati órákat segítő on-line tananyagok megfelelő módon álljanak a hallgatók rendelkezésére az egyetemen működő MOODLE rendszerében. A kurzus vegyes tematikával rendelkezik, ahol azonos jelentőséggel bír a zsonglörködés fejlesztő hatásának az elméleti háttere, és ennek megtapasztalása a gyakorlati kurzusok által. Az elméleti anyag nagyrészt Dr. Gyarmathy Éva kutatási eredményein alapszik, míg a gyakorlati kurzusokat a Magyar Zsonglőr Szövetség neves zsonglörje koordinálja.

Információbiztonsági irányítási rendszer (IBIR) bevezetési projekt sikertényezői

Szabó Zsolt Mihály

Óbudai Egyetem, Biztonságtudományi Doktori Iskola, Budapest, Magyarország,
zsolt@tamiyaryu.hu

Kulcsszavak: projektmenedzsment, elektronikus információs rendszerek, információbiztonság, Információbiztonsági irányítási rendszer (IBIR)

Napjainkban a projektmenedzsment a fejlett vállalat kultúra elengedhetetlen kiemelt része. A szervezetek kezdik felismerni, hogy projektmenedzsment nélkül nem lehet modern és gazdaságos szervezetet fenntartani, működtetni. A folyamatok pontos tervezése kivitelezése, ellenőrzése és felülvizsgálata nélkül nem lehet bírni a gazdasági versenyt, pontosabban a szervezetek túlélésének egyik alapja projektmenedzsment. Nemzetközi nagyvállalatoknál és szervezeteknél már régóta nagyon fontos szerepet kapott a projekttervezés folyamata és a projektmenedzsment, hazánkban pedig mostanában kezdik felismerni ennek jelentőségét.

A legtöbb szervezet információs rendszerekre építi kritikus üzleti folyamatait. Ez a függőség elektronikus biztonsági fenyegetések formájában a kockázat egy új formájának megjelenéséhez vezetett, mint például a hackelés, adatvesztés, a titkosság megsértése vagy akár a terrorizmus. Az egyre kifinomultabb támadások érkehetnek magánszemélyektől, magánvállalkozásoktól, vagy akár titkos külföldi hírszerző ügynökségektől is. Az ilyen támadások, amikor információk vesznek el, bizalmas adatokat lopnak el vagy kritikus rendszerek és dokumentumok sérülnek meg, kockázatot jelentenek a szervezet pénzügyeire, jó hírnevére is.

Az Információbiztonsági Irányítási Rendszer (IBIR) a vállalatirányítási rendszer azon része, amely átfogja és szabályozza a teljes informatikai tevékenységet, kiemelten kezelve az adatbiztonsági és adatvédelmi területeket. Segítségével a vállalat működésének kockázatelemzésén és kockázatkezelésén keresztül kialakítható a magas szintű információvédelem. A rendszer magában foglalja a szervezeti felépítést, a biztonságos működtetéshez szükséges szabályzatokat, a tervezési tevékenységeket, a felelősségi köröket, a gyakorlatot, az eljárásokat, a folyamatokat és az erőforrásokat.

Az előadás és a hozzá kapcsolódó tanulmány is konkrét példákon keresztül mutatja be a projektmenedzsment feladatokat egy IBIR bevezetési projekten keresztül. A különféle részterületeiből választott példák mindegyikére jellemző a projekt alapú tervezés és bevezetés, továbbá jól szemléltetik a projektmenedzsment alapú gondolkodást, persze figyelembe véve a helyi elvárásokat és kivételeket.

SIMplePM az oktatásban

Véry Zoltán

MTA Gazdálkodástudományi Bizottság
Tudásmenedzsment Munkabizottsága
1051 Budapest, Széchenyi István tér 9.
veryzoltan@gmail.com

Kulcsszavak: rend-szer, projekt, feladat, kommunikáció, menedzsment, tanulás

Minden projekt rend-szer. Egyrészt tárgyilag (valós és digitális tárgyak) nyitott (input-output), másrészt zárt (szociális) rend-szer. Értelmileg önteremtő, önépítő. Az értelmi önteremtés (autopoiesis) a kommunikációból adódik. Ez az értelem hajtja, követi, előzi, s tartja fenn a projekt tevékenységeket. A projekt részeit és egészét. A projektnek – mint rend-szernek – határai vannak. A határolás szelekciót is jelent. Ez által válik a projekt-rend-szer redukált komplexitású ('egyszerű') társas képződménnyé. Ez a néhány felvezető mondat a társas tudásról és a társas munkáról való felfogásunk szemléleti kereteként került ezen kontextusba. A projektmunka korlátozott keretek között folyik s ütemezetten halad előre, célirányba. A tervezés, a követés/felügyelet, a kontroll és a vezetői befolyás, illetve önkontroll által. A globálisan s lokálisan ismert s alkalmazott projektmenedzsment módszerek és eszközök (IPMA, PMBoK, stb) többnyire a keretekre (költségkeret, erőforráskeret, időkeret), a kiterjedésre (hatókör, méret), a feladatok és tevékenységek ütemezésére, az elvárásokra (minőségi, biztonsági) összpontosítanak – nem koncentrálnak eléggé a projektérintettek előírt s adhoc össze- és szétkapcsolódására. A kifelé- és befelé irányuló kommunikációra. Arra, ami a projekt értelemterében konstituálódik. Ekként hanyagolódik a projekt szociális, értelmi aspektusa. Az írás egyrészt ezen szemléleti hiátusnak a megoldására tér ki. Másrészt a projekt komplexitásra. Az elterjedt projektmenedzsment módszerek és eszközök komplex megoldást nyújtanak, ahol a projekt összetettsége, mérete, átláthatósága, befolyásolhatósága azt kívánja meg. Meg kell győződnünk a projektalapítás előtt arról, hogy milyen feladatok és elvárások várnak ránk. Azért, hogy az összetettségre vagy egyszerűségekre és a lényegre összpontosíthassunk minden előtt. Mert vannak egyszerű praktikák egyszerű, illetve kis projektekre. Például: több személy együttműködésére alapozott feladat határidős, minőségi, költségkereten belüli megoldása. Pl: egy többszerzős könyv írása, szerkesztése vagy például informatikai eszközök, alkalmazások telepítése, hangolása, validálása. Korábban a Pricewaterhouse tanácsadó cég használt ilyen „egyszerű” s „célszerű” PM módszertant, amit sikeresen alkalmaztak. A GDPM lényege nem változott. Projektszerű, egyszerű módon együttműködni. A SIMplePM = GDPM és a SIMPLÉ tapasztalatai (Kolb's learning) és a mai hálós SMART technológiák ötvözésével újult meg. Erről mutatok be példákat.